

Ivan vitez Trnski.

(Spisal V. Cajnko.)

Velevažno je v hrvaški zgodovini ilrsko gibanje, s katerim je postala hrvaška književnost „grana (veja) velikoga stabla slovjske prosvjete“, kakor pravi znani učenjak Rački. Iz te dōbe težavnih političnih homatij pa neustrašenega delovanja za narodni preporod vam podajam sliko moža Ilira, ki že čez 50 let blagodejno dela na književnem polju. Ta je dični pesnik in pisatelj hrvaški Iv. vitez Trnski.

Ivan Trnski se je porodil v Rači, kako pol-drugo uro od Belovara, dné 1. vel. travna l. 1819. Oče mu je bil c. kr. učitelj v bivši vojaški Krajini. Ko je v jednajstem letu izgubil očeta, sprejel ga je škof Alagović v za-

grebško sirotišče, kjer se je précej vsem priljubil zaradi lepih svojih duševnih sposobnostij. V petnajstem letu je izgubil tudi mater in sedaj ni imel skoro nobenega domačega človeka, ki bi bil skrbel zanj. Materini rojaki so mu le

včasih poslali kaj obleke. Stric bi mu bil s svojo zadrugo, ki je imela lepo posestvo v rodovitni Podravini, lahko kaj pomagal; ali ker Ivan po

materini smrti ni vstopil v to zadrugo, in ni postal kmeto-valec, kakor je želel stric, ki ni imel sina, ni dobival od njega nikake podpore. Jedino to je storil stric, da je précej, ko je videl, da se Ivan hoče učiti za gospoda, zabíl sod dobrega vina, češ, da bode imel starine, ko bode njegov stričnik pel prvo sveto mašo.

Trnski se je že kot dijak seznanil najprej z Rakovcem in po njem tudi z Gajem, ko je hodil po „Danico“ za svojega dobrotnika Švegliča, prefekta v sirotišču, ki je za

njega skrbel po očetovsko. Gaj je précej spoznal v Trnskem lepe duševne sposobnosti za hrvaško knjigo in da bi mu jih oplemenil, dajal mu je stare dubrovniške pisatelje: Gundulića, Palmotića in druge. — Prvence, katere je Ivan Gaju in Ra-

Ivan vitez Trnski.